

STUDIEHANDLEDNING

Mobbning i fokus: Högstadiet Det är mobbat att mobba

Filmfakta

Ämne: Samhällskunskap

Ålder: Från 13 år (H)

Speltid: 14 minuter

Svenskt tal

Producent: Medieinstitutet
i samarbete med Kunskapsmedia

Inlärningsmål:

- Att eleverna efter filmen kan föra en diskussion kring mobbning och hur man ska göra om man ser någon mobba någon annan.

Undervisningen i samhällskunskap ska behandla följande centrala innehåll enligt läroplanen (årskurs 7 - 9):

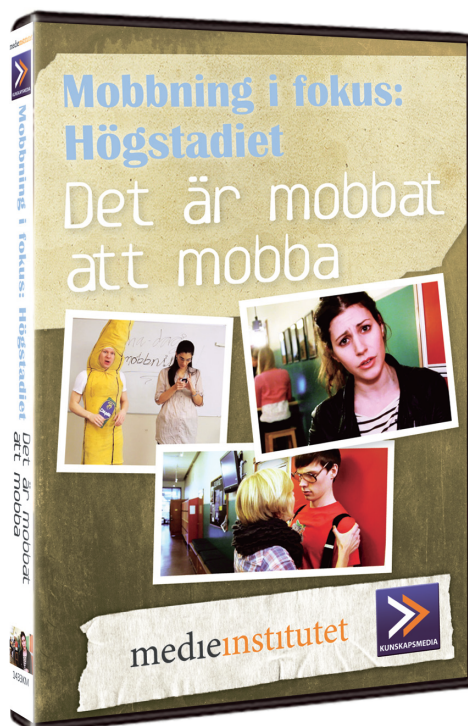
- Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, till exempel av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.

Denna film tillhör serien **Mobbning i fokus**

I denna serie ingår fem filmer:

- Lågstadiet: Harry & Milla
- Mellanstadiet: Alla utom Laura
- Högstadiet: Det är mobbat att mobba
- Gymnasiet: Nour vs. mobbning
- För lärare: En bättre miljö i skolan

Producent: Medieinstitutet i samarbete med Kunskapsmedia
Svensk distribution: © Kunskapsmedia MMXII
Filmnr: 1433KM

Filmens innehåll

Filmen tar sig an ämnet mobbning på ett humoristiskt sätt. Mobbaren Jenny och pluggisen Peter står i centrum. Blandat med dramatiseringarna funderar programledaren och komikern Nour el Refai kring mobbare, mobbning och hur det var när hon själv gick i skolan. Hon konstaterar att det är sjukt onödigt att vara taskig mot folk och att det är mobbat att mobba.

Programmet ramas in av korta inslag där unga vuxna berättar om hur det var när de var yngre och var taskiga mot andra i skolan.

Mobbning i fokus: Högstadiet Det är mobbat att mobba

Om mobbning

Mobbning innebär att en person blir utsatt för kränkande behandling. Att förebygga mobbning är ett viktigt arbete för skolan.

Svenska skolor bedriver ett omfattande arbete mot mobbning och kränkande behandling och Skolverkets undersökningar visar att en majoritet av eleverna trivs och känner sig trygga i skolan. Vanligast är mobbning i högstadiet, därför är det viktigt att kunna fånga upp varningstecken redan i de lägre årskurserna.

Mobbning kan se ut på olika sätt:

- utfrysning
- våldshandlingar
- förödmjukelser
- trakasserier
- verbala hot
- utpressning
- retningar
- ryktesspridning
- ofrivillig inlåsning
- förstörelse av egendom

Aktiv mobbning (såsom våldshandlingar), är lättare för en lärare att upptäcka än tyst mobbning (såsom utfrysning) eller e-mobbning (elaka sms, bilder upplagda på internet). Därför är det viktigt att som lärare vara uppmärksam och välkomnande, så eleven känner sig trygg nog för att kunna berätta vad som hänt.

Barnens och elevernas egna berättelser, som antingen formuleras av dem själva eller genom deras föräldrar måste tas på allvar. Andra signaler på utsatthet kan vara återkommande frånvaro eller att barnet eller eleven själv kränker andra.

Ur Skollagen, 6 kap.

Åtgärder mot kränkande behandling

”7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.”

”8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa

åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.”

”10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.”

Hur ska man då gå till väga för att förebygga mobbning, samt kunna fånga upp mobbning i tid? Att skapa en trygg skolmiljö och att stärka elevernas självkänsla är exempel på förebyggande arbete. Skolverket tipsar bland annat om att man som lärare bör ha dessa rutiner:

- Skriva veckobrev till föräldrar om deras barn som alltid innehåller något positivt om den enskilda eleven.
- Skriva en personlig loggbok tillsammans med varje elev.
- Uppmärksamma och berömma sociala färdigheter och önskvärda beteenden.
- Skapa tydliga rutiner och ge tydliga instruktioner.
- Göra eleverna delaktiga och ge valmöjligheter.
- Visa tilltro till eleverna och ha positiva förväntningar.
- Arbeta proaktivt i stället för reaktivt.
- Tona ner eller ignorera negativa handlingar, undvika negationer och sänkningar av elever, låta negativa handlingar få konsekvenser i stället för att ge bestraffningar.
- Lära eleverna problemlösningstrategier.
- Vara positiv och sprida glädje.

Källor:

skolverket.se

Skollagen (2010:800)

”På tal om mobbning – och det som görs” /Skolverket
”Skolverkets allmänna råd - Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling” /Skolverket

Mobbning i fokus: Högstadiet Det är mobbat att mobba

Diskussionsfrågor

Innan ni startar en diskussion kring filmen i gruppen är det viktigt att läraren/ledaren funderar igenom hur man ska hantera diskussionen och svaren. Tänk på att det i gruppen kan finnas någon eller några som är eller har varit utsatt för mobbning. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar.

Före filmen

- Vad är mobbning?
- Varför finns mobbning?
- Vad är en kränkning?
- Hur skulle du känna dig om du blev behandlad på ett kränkande sätt, eller utfryst?

Det är mobbat att mobba

- Varför tror du att Jenny är taskig mot Peter?
- Varför tror du att man börjar vara taskig mot någon istället för att bara låta denne vara ifred?
- Hur tror du att Jenny mår? Hur tänker någon som mobbar tror du?
- Är det häftigt att mobba folk?
- Hur är Jennys mamma?
- "Att kunna umgås med olika sorters människor är viktigt i livet" säger Jennys lärare, vad menar hon?
- Varför är det ingen som säger ifrån när Jenny är taskig?
- När man går på högstadiet handlar det mycket om att ha hög status och att ses som cool. Hur blir det sen på gymnasiet tror du? Och sen, i arbetslivet?

Övriga diskussionsfrågor

- Hur vill du att folk ska minnas dig från högstadiet?
- Tror du att gruppträck påverkar hur man behandlar andra? Varför då?
- Hur skulle du göra om du såg någon bli taskigt behandlad?
- Hur tycker du att lärarna på skolan ska agera om någon blir mobbad?

Uppgifter

• Övning:

Alla elever får ett papper var, som de skriver sitt namn på. Eleven ger sedan sitt papper till eleven till höger, som då får skriva något positivt om den som har sitt namn på papperet. Det kan vara "generös", "vänlig", "bra sångröst", eller liknande.

Papperena skickas ett varv runt i klassen så det slutar med att eleven får tillbaka sitt papper, som nu har en lång lista på positiva beskrivande ord.

• Grupparbete:

Diskutera i mindre grupper och skriv ned era svar. Hur tycker ni att skolan ska agera om någon utsätts för kränkning, mobbning eller trakasserier? Presentera era tankar för klassen, och diskutera tillsammans i klassen fram de bästa förslagen. Skriv ned dessa och ge till läraren eller till elevrådet.

